

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי ישכר בער הסבא קדישא מראדושיץ זצוק"ל בנו של הגה"צ רבי יצחק נסתלק י"ח סיון (תר"ג)

מעשה בילד יתום שנתגדל בבית רבינו הקדוש מראדושיץ זצוק"ל, והיה מוכה בשחין על כל הראש, עד שנמשך ונתפשט סמוך לעינוי רחמנא ליצלן. הרופאים ניסו לעזור לו בהרבה סוגי רפואות, אך הם לא הועילו כלום, עד שהרופאים התייאשו ממנו ואמרו שאינם מוצאים עבורו שום תרופה.

כאשר הילד התקרב לשנת השלש עשרה, וכבר היה כמה שבועות לפני התחלת הנחת תפילין ועדיין לא נתרפא, היה שבור בקרבו לרסיסים. במוצאי שבת לאחר הבדלה, חגר עוז וניגש לפני רבינו בכיות גדולות, וסיפר לו איך שכבר עסק בהרבה מיני רפואות שבעולם, אך עדיין לא זכה לשום רפואה, ומה יהיה הסוף, הרי בעוד כמה שבועות הנני מתחיל להניח תפילין, ואיך אוכל להניח התפילין על ראשי המוכה כל כולו בשחין.

רבינו ביקש מהרבנית שתביא לו את הכלי חרס, ששם בשליו את הקוגל - פשטידא לכבוד שבת. הרבנית הביאה את הכלי, ורבינו קינח את כל השמנינות מתוכה, ומשח אותה על חתיכת נייר, והניח את הנייר על ראשו של הילד היתום, וציווה לו, שגם כשיילך לישון, לא יסיר את הנייר מעל ראשו, וכן עשה. וראה זה פלא, למחרת בקומו משנתו, הוריד את הנייר, והנה כל השחין שבראשו נשאר דבוק על הנייר הזה, וכך נרפא כולו, ולא נשאר שום רושם כלל מהשחין על ראשו.

*

חסיד אחד היה לו בת בוגרת, ולא היה יכול להשיג עבורה שידוך, כי מפני עניותו ודלותו לא היה יכול להבטיח שום נדן. והפציר מאד ברבינו שיברכו שיהיה לו מעות עבור נדן, אמר לו רבינו, "וכי נדן אתן לך, מכה אני נותן לך". כמובן שהחסיד לא הבין כוונת רבינו.

בינתיים הגיע לרבינו שר גדול גוי משרי פולין, ואמר שיש לו 'מכה' נפוחה, והרופאים אינם מצליחים לפתחה, וכך הנפחה רק הולך ומתרבה. רבינו ציווה לו שימתין עד אחר שבת קודש. אחרי השבת ציווה רבינו שיניחו קוגל - פשטידא על המכה, ומיד נבקע המכה ונתרפא. השר התרגש עד מאד ורצה לנשק לרבינו וליתן לו מעות כמה שירצה, אך רבינו אמר לו, שכבר הבטיח ליתן את שכר המכה לאותו חסיד הנצרך לנדן עבור בתו... וכך כבר היה לחסיד נדן גדול בשפע רב.

ריקוד סוער במערת הרשב"י על המילים בגמרא בדף היומי שלנו

תורתו מגן לנו היא "מאירת עינינו"

הנער שמואל, היה בנו יחידו של רבי עזר ראזין, שמקום מושבו היה בעיר 'ריגה' בירת 'לטביה'. יומם ולילה עסק הנער בתורה, והתעלה במעלות התורה והיראה, כשהוא מסב קורת רוח גדולה מאד להוריו.

כאשר רבי ידידיה הורדנר מירושלים עיר הקדוש - דודו של רבי עזר, שמע איך שכולם מפליאים גדל התמדתו של הנער שמואל, הוא הציע לרבי עזר, שישלח את הנער לארץ ישראל, כדי שיוכל הנער המתמיד להתבסס מאוירה הקדושה של ארץ הקדוש, ובוודאי זה יגרום לו להתעלות ביתר שאת ויתר עוז בתורה הקדושה.

למרות ששמואל היה בן יחיד להוריו, הסכים אביו לשלוח את בנו יחידו לארץ ישראל. מאז הפך שמואל ונעשה ממש כבנו של רבי ידידיה, אשר פקח עליו עין, דאג לכל מחסורו. ואכן הנער עלה ונתעלה מעלות גדולות בתורת ארץ ישראל, וכך נמשך הדבר במשך כשתי שנים.

אולם ביום מן הימים פקדה את הנער שמואל 'מחלת העיניים', מיום ליום נחלשה וכהתה ראייתו. רבי ידידיה הזמין אליו בבהילות את טובי הרופאים והפרופסורים, אך הם הרימו את ידיהם ביאוש, והודיעו שלפי רוב הסיכויים, הילד יאבד לגמרי את מאור עינוי רחמנא ליצלן.

ואכן את אשר יגורנו בא. שמואל המתמיד המשיך להתאמץ וללמוד כל הזמן, למרות חולשת ראייתו. אולם יום אחד בעת שלמד מסכת חולין דף ל"ו בהתמדה, בפתע פתאום התעורר לגמרי. ברוב צדקתו והתמדתו, לא התחיל לבכות, רק ביקש מרבי ידידיה, שימשיך להקריא לו את המשך דברי הגמרא, והוא יחזור על דבריו בעל פה מילה במילה, מאחר שכבר לא מסוגל לראות שום צורת אות רחמנא ליצלן.

אי אפשר לתאר במילים גדל הצער והיגון של הנער עצמו, ובפרט של דודו רבי ידידיה, אשר לא ידע להשית עצות בנפשו כדת מה לעשות, הרי הוא לקח עליו אחריות. רופאים מומחים הזעקו למיטתו, אך לא מצאו שום עצה ופתרון.

אחרי כשבועיים של צער ובכי, הציע הרופא, שהנער יעלה לחברון, ואולי שינוי האוויר ישפיע עליו לטובה. שם חברון התגורר יחידו הוותיק של רבי ידידיה, רבי שמעון הויזמן, אחד מעסקני החסד הנודעים של העיר חברון. ואכן שמואל עבר להתגורר בביתו של רבי שמעון בחברון, כשכל מחסורו עליו.

רבי שמעון חשב מחשבות רבות כיצד להקל על הנער. עד שלפתע נפל במוחו, להביאו לפני שני רבני העיר חברון, הגאון הקדוש רבי חיים חזקיהו מדיני בעל ה'שדי חמד' זצוק"ל, והגאון הקדוש רבי שמעון מנשה חייקין זצוק"ל.

כאשר שני הרבנים נפגשו יחד, הציב רבי שמעון את שמואל העיוור לפניו, והם כבר הבינו מיד את גדל הצרה שפקד את הנער. שני הרבנים החלו לבחון אותו, וראו שהנער ממש גדול בתורה, למרות גילו הצעיר. בעל השדי חמד פנה אל שמואל ושאל אותו, האם זכור לך איזה ענין למדת בדקות האחרונות לפני

שהתעוררת. כן - ענה הנער, למדתי אז דף ל"ו עמוד א' במסכת חולין.

שוב שאל אותו השדי חמד, אולי אתה זוכר בדיוק איזה מילים למדת באותם רגעים. בודאי אני זוכר - השיב הנער, באותם רגעים למדתי מילים אלו: **"אנו על מי נסמך, בואו ונסמך על דברי רבי שמעון"**. כאשר גמרתי ללמוד מילים אלו, נחשכו עיני לגמרי, ומאז עוד לא זכיתי לראות שום דבר.

כאשר שמעו כך שני הרבנים הצדיקים, הם התרגשו מאד ואמרו לו ביחד, זה סימן מובהק מן השמים, שעליך לנסוע מיד לאתרא קדישא מירון, לציונו הקדוש של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, ולהתפלל שם להשי"ת שירפא אותך ויחזיר לך את מאור עיניך בזכות רשב"י הקדוש, כי **"כדאי הוא רבי שמעון לסמך עליו בשעת הדחק"** (ברכות ט. שבת מה. גיטין ט.ו).

באותם ימים הודך למירון היתה קשה ביותר ורבת טלטולים, אבל הבעל חסד רבי שמעון הויזמן לא הביט על זה כלל, את הכל יעשה כדי להביא מזור למחלתו של שמואל. הוא לקח עמו את הנער, ויחדיו עשו השנים את דרכם במשך כמה ימים, מחברון עד לעבר מירון.

כאשר סוף סוף הגיעו, הם נכנסו בחדרת קודש למערה הקדושה, והחלו לשפך צקון לחשם על ציונו הקדוש של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי. הם החליטו להישאר במערה במשך י"ג ימים, כשם שרשב"י ישב במערה י"ג שנים. במשך כל הזמן הם עסקו בתורה בהתמדה, ובפרט בספר הזוהר הקדוש - תורת הרשב"י, והתפללו מעומק הלב, ושבנו בתשובה שלימה.

וראה איזה פלא, כבר ביום החמישי החלו עיניו של הנער שמואל להתחזק מעט, וכך יום אחר יום התחזק מאור עינוי עוד ועוד. עד שביום ה"ג צעק פתאום הנער שמואל בהתרגשות נוראה להרב הויזמן: **"רבי שמעון, אני רואה אותך, אני רואה את המערה הקדושה, אני רואה את הציון הקדוש, אני רואה את הכל"**. באורח פלא חזרה אליו ראייתו לגמרי.

רבי שמעון והנער שמואל יצאו שניהם בריקוד נלהב בתוך המערה, כשהם שרים בעוז ובהתלהבות, 'תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו הוא ימליץ טוב בעדינו אדוננו בר יוחאי, כשהם חוזרים שוב ושוב על המילים **"היא מאירת עינינו"**, אכן תורתו של רשב"י הקדוש, היא האירה את עיני הנער. לאחר מכן הם המשיכו לשיר מילים אחרות באותה מנגינה, כשרבי שמעון הויזמן שואל בהתרגשות, **"אנו על מי נסמך"**, והנער שמואל משיבו, **"בואו ונסמך על רבי שמעון בר יוחאי"** - לשון הגמרא בדף היומי שלנו (חולין לו.). כך שרו ורקדו שעה ארוכה.

אי אפשר לתאר גדל שמחתו והתרגשותו של רבי ידידיה, כאשר פתאום חזר אליו הנער שמואל לביתו בירושלים, כשהוא רואה בשתי עיניו כאחד האדם. לימים עלה הנער מעלות רמות בתורה וביראה, ובמשך כל ימיו ביך ברכת "פקח עוורים" בקול שאגת הארץ, עד שאפילו כתלי בית הכנסת הזדעעו.

בזכות
רשב"י
הקדוש

המשך נועם שיח עם מרן אביר הפוסקים הגאון האדיר רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א רב מערב בני ברק ומגדולי פוסקי הדור

• המשך מגיליון שי"ג •

הרב קובלסקי: עדיין נשאלת השאלה, איך הצליח הרב להניח בצד את כל הצער יגון ואנחה, ולהסיח דעת מהם לגמרי, ולהשקיע את כל כולו בלימוד התורה מתוך שמחה וצהלה.

הרב שליט"א: הא בהא תליא, התורה הקדושה גרמה לי לשכוח מכל התלאות והצרות, בבחינת 'לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי' (תהלים קיט, צב).

הרב קובלסקי: זה מזכיר לי סיפור נורא. אני נקרא על שם מרן החזון איש זצוק"ל, ולכן כל סיפור על החזון איש מעורר אותי מאד. מסופר על מרן ראש ישיבת פונובז' הגאון רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצוק"ל, שכאשר היה אברך צעיר, קרה לו פעם אסון גדול. אשתו היתה צריכה לצאת פעם, והשאירה את בנה התינוק עם בעלה הגדול, אז עוד לא היה מטרנה וכדומה, וביקשה ממנו הרבנית, שהוא ירתיח את החלב, ויתן לילד לשתות.

ואכן הוא חימם את החלב בתוך קדירה, וכאשר אחז בקדירה בשתי הידיות כדי להשקותו לילד, לא עליכם שתי הידיות של הקדירה נשברו, וכל החלב החם נשפך על ראש הילד. כמובן שהילד התחיל לבכות בקולות נוראות, ולקחו אותו בבית חולים, ולדאבון לב אחרי שבוע הלך הילד לעולמו.

כמובן שמרן רבי מיכל יהודה זצוק"ל היה מאד שבור ורוצץ. אחרי ימי השבעה הוא עלה לבית מרן החזון איש - שכבר היה רגיל אז לדבר איתו הרבה בלימוד, ושח לפניו את כל ליבו. הוא היה בטוח שמרן החזון איש יחזקו וינחמו.

אך מה מאד נדהם, כאשר החזון איש התחיל לשוחח עמו בלימוד, 'את דברי הרמב"ם הבנתי באופן אחר ממכם'. הוא חשב אולי החזון איש לא שומע כל כך טוב בגיל שיבה, וחזר וסיפר לו הכל מהתחלה. אך גם עתה השיב לו החזון איש באותו מטבע לשון, 'גם הכסף משנה הבנתי באופן אחר ממכם'. הוא חזר וסיפר כל סיפורו בפעם השלישית. אך גם הפעם השיב לו החזון איש על אותו משקל, 'גם דברי הרשב"א הבנתי באופן אחר ממכם'.

מרן רבי מיכל יהודה זצוק"ל יצא מביתו של החזון איש כשהוא שבור ורוצץ עד מאד, הוא היה בטוח שמרן החזון איש יחזקו חיוק גדול, והנה הוא לא מתייחס כלל לצרתו, רק ממשיך לשוחח איתו בלימוד זה שלש רגלים.

רק כמה ימים אחרי זה אמר מרן רבי מיכל יהודה: "מרן החזון איש הציל את חיילי". אם היה נותן לי דברי חיוק ועידוד, זה היה מחזיק שבוע או שנים, אחר כך הייתי שוב נשבר, ולכן נתן לי מרן החזון איש עצה איך להתמודד עם כל הקשיים באופן תמידי, על ידי לימוד התורה, המשכיח מן האדם את כל צרותיו ודאגותיו, ואכן זכה לגדול מעלה מעלה, ראש ישיבת פונובז'.

הרב קובלסקי: איתא בגמרא (יומא לה:), 'הלל מחייב את העניים, רבי אלעזר בן חרסום מחייב את העשירים, יוסף מחייב את הרשעים'. כמדומני שעל הרב שליט"א אפשר לומר שהוא מחייב את היתומים... יש לדאבונו הרבה יתומים שאומרים, הרי אין לי אבא, אין מי שיסתכל עלי, ולכן מותר לי ללכת קצת בצדי הדרכים. אך הרב שליט"א מחייב את אותם היתומים, ומוכיח להם, שאפילו יתום מגיל ילדות יכול להתרומם ולגדול לאחד ממורי הוראות הגדולים ביותר בעולם, ויכולים להישאר בשמחת חיים, ולהוציא ספרים רבים ולחדש חידושי תורה, וכנהנה וכנהנה.

- המשך יבוא בס"ד בגיליון פרשת קרח -

הרב קובלסקי: כולם ראו את הקירבה הגדולה שזכה רבינו שליט"א אצל רבו פוסק הדור מרן בעל שבט הלוי זצוק"ל, זה היה ממש בבחינת 'נפשו קשורה בנפשו'.

הרב שליט"א: 'בצילו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחיכיל' (שיר השירים ב, א).

הרב קובלסקי: מתי התחיל הקשר הגדול בין הרב לתלמידו?

הרב שליט"א: כשהייתי ילד הייתי יתום, ומאז היה לי קשר גדול עמו, הוא ריחם עלי וקירב אותי, ואפילו הגיע לבר מצוה שלי. וכך הלך הקשר והתהדק, וביותר אחרי החתונה, כאשר היה לי שאיפה להיות מורה הוראה, מרן בעל להורות נתן ועוד ועוד הגאון רבי נתן געשטטנר זצוק"ל העמיד אותי כרב.

וחשבתי שכמה מתאים ללכת ללמוד דרכי ההוראה אצל מרן בעל שבט הלוי. כי אז עוד לא היו הרבה מורי הוראות, מרן בעל שבט הלוי היה אז כמעט היחיד שהכשיר אברכים להיות מורי הוראות ברבים, הוא הדריך אותי מה ללמוד ואיך ללמוד, ואחר כך עשיתי אצלו שימוש, והוא הכשיר אותי להוראה ברבים.

הרב קובלסקי: לפעמים אני עומד ומתבונן, איך הצליח מרן בעל שבט הלוי להכניס כל כך הרבה דברים ביום אחד, היה ראש ישיבת חכמי לובלין, ניהל בית דין, ענה תשובות, ישב בדיני תורה, התקבלו אצלו שאלות מכל העולם והחזיר תשובות בכתב, איך מספיקים כל כך הרבה. בדרך כלל לא מסתדרים שני הדברים כאחד, להיות בבת אחת גם ראש ישיבה וגם פוסק הדור שפוסק הלכות, איך הוא כן הספיק הכל.

הרב שליט"א: הוא היה הדוק מאד בשמירת הזמן, אפילו כשהלך לחתונות הוא הקפיד לחזור תמיד בבית לא יאוחר מהשעה 10:30 בלילה. כל הזמנים שלו היו מאד מדוייקים, מעולם לא איחר לשום דבר, הוא הקפיד מאד על שמירת הזמן. וכך למרות היותו פוסק הדור, עלה בידו להיות תמיד גם הבריה התיכון של הישיבה, הוא מסר שיעור בישיבה ועוד ועוד.

הרב קובלסקי: הרב סיפר מקודם שכבר היה יתום בגיל הבר מצוה, מאיזה גיל היה הרב לא עליכם יתום?

הרב שליט"א: מגיל חמש, אני לא זוכר אף פעם 'זיכור' מחוץ לבית הכנסת...

הרב קובלסקי: יתום ממי?

הרב שליט"א: מאבא, הגאון רבי שלמה יצחק שטרן זצ"ל.

הרב קובלסקי: היכן גר אז הרב?

הרב שליט"א: בקרית אונו. אבי נפטר בשנת תשי"ד. נשארתי אז לבדי.

הרב קובלסקי: לא היה לרב אחים?

הרב שליט"א: לא, רק שלשה אחיות.

הרב קובלסקי: ואיך הצליחה האמא האלמנה לחנך את צאצאיה הרכים לבד?

הרב שליט"א: 'יתום ואלמנה יעודד' (תהלים קמו, ט).

הרב קובלסקי: לדאבוני יש היום כל כך הרבה יתומים ואלמנות לא עלינו, נראה לי, שדמותו של הרב שליט"א יכול לחזק אותם מאד, כולנו רואים איך ש'צהלתו בפניו של הרב הוא ממש שס"ה ימים בשנה. ונשאלת השאלה, איך זוכים להגיע לכזה דרגה, בבחינת 'צהלתו בפניו תמיד', למרות כל מה שהרב עבר מגיל ילדות.

הרב שליט"א: הכל בזכות התורה הקדושה.

הרב קובלסקי: היכן למד הרב בישיבה קטנה?

הרב שליט"א: בישיבת פרעשבורג, שם היה המגיד שיעור, הגאון רבי שמואל ברוך אליעזרוב זצ"ל, בעל מחבר 'דבר שמואל' על מסכת פסחים, אצלו קניתי בעיקר בראשית שנותי, אפשר לומר ששם קיבלתי לראשונה את הגעש'מאק - החשק בלימוד התורה. ואחר כך זכיתי להתקרב למרן בעל שבט הלוי.

מאוצרות הפרשה

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (יב, א). איתא במדרש (במדב"ר יט, ו), 'דברים שלא נגלו למשה נגלו לרבי עקיבא'. ולכאורה איך יתכן שרבי עקיבא ראה יותר ממשה רבינו אדון כל הנביאים.

רק הנה מפרשת שמות עד סוף התורה, כמעט חצי התורה מדברת ממשה רבינו. וכאשר כתב משה את התורה מפיו של הקב"ה, והגיע לפסוקים המדברים בשבחו, כמו הפסוק בפרשתו 'לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא' וגו' (יב, ז) וכדומה, היה מוכרח לכתוב את כל אשר ציווהו ה'.

אמנם מגודל ענוותנותו לא רצה להשיג הרמזים והסודות

בפסוקים אלו, כדי שלא יראה ויבין את כוחו וגדלו,

ולכן למד אותם בפירוש היותר פשוט. אבל רבי

עקיבא ירד לעומקי הסודות הנפלאים היוצאים

גם מפסוקים אלו המדברים בשבחו של משה

רבינו. זהו כוונת חז"ל, דברים שלא נתגלו

למשה רבינו - בפסוקים המדברים בשבחו,

נתגלו לרבי עקיבא.

(תפארת שלמה פרשת בהעלותך)

'על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו' (ט, כ). יש רמז מוסר בכאן, שעל כל פעולה או תנועה שהאדם עושה, יאמר 'אם ירצה השם' או 'בעזרת השם'. למשל, בלכתו בדרך יאמר: 'הנני נוסע בעזרת השם יתברך'. וכשוא למקום החנייה יאמר: 'הנה בעזרת השם יתברך באתי הנה'. נמצא שם שמים שגור בפיו בכל פעולותיו.

(של"ה הקדוש בהעלותך דרך חיים תוכחת מוסר, יב)

נקודה
למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661